

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8521527 פקס. 08-8566233
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק מוריני ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 534

משכיל לדוד

פרשת תולדות

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

מהותו של בגד

"ויגש וישק לו וירח את ריחו בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'". (בראשית כו. כז). מובא במדרש שכאשר יעקב נכנס אצל יצחק אביו, הוא הריח בבגדי בנו ריח מיוחד. ויש לעיין בדבר, מהו הריח שהריח ומה משמעותו של הריח הזה?! וחשבתו לבאר בסיעתא דשמיא, ש"בגד" הוא בגמטריא תשע ועם הכולל עשר. והוא כנגד עשר ספירות שאורם בא מאור אין סוף, שהוא השי"ת. ומבגדי יעקב אבינו נדף ריח רוחני עצום, המסמל את הקשר ההדוק שהיה בינו לבין עשרת הספירות הקדושות, ועשרת הדברות שהם יסוד כל התורה כולה. והסיבה לזה, כי כל מהות יעקב היתה התורה הקדושה, אליה היה קשור בכל מאודו, לבו ונפשו.

הקב"ה, הוא היה המקשר בינו לבין בוראו, כי הבגד הוא בבחינת התורה הקדושה, המלבישה, מחממת ומקשרת את האדם לעשרת הספירות - כמבואר לעיל. ובנוסף, הקב"ה עשה לאדם הראשון חגורה, המבדילה בין החלק העליון והתחתון של גוף האדם, וזה בא לרמוז שיש לאדם בחירה להפריד בין הרע והטוב, או לערבבם ולחיות לפי נטיותיו הטבעיות. שהרי קודם החטא לא היתה בחירה, כי היה ברור מהו הטוב, וכמו שכתוב שהיו ערומים ולא היו מתביישים מעצמם, ורק אחרי החטא הרע והטוב שימשו בערבוביה. ותפקיד האדם הוא - "סוד מרע ועשה טוב", והבגד שמסמל את התורה והקשר עם הקב"ה, הוא האמצעי להשיג מטרה זו.

וברובד עמוק יותר ניתן לבאר ולומר, שאפילו בגדי יעקב אבינו הריחו את מעלת התורה שבו. כי הבגד הוא משל לתורה, שכשם שהבגד מחמם, כך התורה מחממת את האדם. ואם תפקיד הבגד לסלק את הקור, אזי שגם יעקב אבינו סילק לחלוטין את היצר הרע הקרוי קור, שנאמר "אשר קרן בדרך". יעקב אבינו היה חם בעבודת ה' ובה היתה כל חיותו, שנאמר "ויעקב איש תם יושב אוהלים", ו"תם" אותיות "מת", שהמית את נפשו באהלה של תורה. וזהו שאמר יצחק - "הקול קול יעקב" בזמן שהקול הוא קול יעקב, שמשמיע קולו בתורה הקדושה, אין יד עשו, שידי עשו אינן יכולות להפריע, כי החום גובר על הקור. וברגע שירצה עשו לנגוע ביעקב או בזרעו - בעזרת ידיו, מיד ישרפו ידיו על ידי אש קול התורה שביעקב. והנה "בגדו" בגמטריא שם י-ה, לסמל את העולם הבא שנברא באות י', והעולם הזה שנברא באות ה'. ככתוב "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם", ועוד כתיב "כי ביה ה' צור עולמים". ועבודת האדם היא לקשר ולאחד את שני העולמות.

על כל פנים, אדם הראשון הספיק ללבוש את הבגד עוד בגן עדן, כי נשאר שם אחרי החטא עד צאת השבת. ולכן כשנכנס יעקב אבינו אצל אביו לבוש בבגדי עשו, (שכידוע גנבם מנמרוד שלקחם מאדם הראשון), בגדיו הריחו ריח גן עדן. ועל כן הריח יצחק אבינו במלבוש בנו את דרגת אדם הראשון בגן עדן - דרך בגדי החמודות, וחש את הקשר של בנו עם הקב"ה, עם התורה ועם עשרת הספירות. ומציאות זו נתנה תענוג עצום ליצחק אבינו ע"ה, עד ששרתה עליו רוח הקודש.

ולאחד את ה - י' עם ה - ה', על ידי שחי בעולם הזה עם העולם הבא. והאדם מגיע לזה, על ידי שמתענג ברוחניות התורה הקדושה תענוג שאין לו סוף, ועל ידי עבודת האדם הוא ממליך את שם י-ה בעולם, שכתוב "כי ביה ה' צור עולמים". וזהו ענין הריח שהריח יצחק אבינו מבגדיו של יעקב.

לעומת יעקב, עשו גם כן לבש את בגדי אדם הראשון - שנקראו בגדי החמודות, ונדף ממנו ריח גהנום. לפי שכל גופו היה ספוג בלכלוך וזוהמה מחמת העבירות שעשה. מה שאין כן גופו של יעקב אבינו, שהיה כל כולו קודש לה', וזכה שבגדי אדם הראשון שלבש, הוסיפו לו קדושה על קדושה, עד שהיה דומה כאילו הוא מתהלך בתוך גן עדן. ולכן בזמן שלבש את בגדי אדם הראשון, יצא מהם ריח גן עדן.

וכאשר הגענו הלום, יש להקיש את עמקות מהות בגד יעקב אבינו כשנכנס אצל אביו, להלבשת אדם הראשון בבגד אחרי החטא. שכאשר חטא אדם הראשון והרגיש במערומיו, הוציאו הקב"ה מוגן עדן, ואז הרגיש אדם הראשון ממש ניתוק מהקב"ה. ורק הבגד שנתן לו

זהו יסודו של יעקב אבינו, שנוהר עד מאוד שהשטן לא ישאיר בו אפילו טיפת רושם, ונלחם בכוח עצום על מנת לשמר את מעלותיו, עד שעלה האבק עד השמים, מרוב גברותו - שלא נתן לאבק להיתפס בו. ואף שכאשר פגע בו השטן בירכו, מיד "זורח עליו השמש" לרמוז שהקב"ה ריפא אותו אף מפגיעתו זו, שבשעה שהאדם נלחם בכל כוחותיו כנגד כוח הרע, הקב"ה בא לעזרתו ומרפאו. ויש ללמוד מכאן מוסר השכל, שתפקיד האדם הוא להתנער ולסלק אבק היצר, שלא ידבק בו ויפריעו בעבודת ה'. וכנגד, ידבק האדם באבק החכמים, דהיינו, במעשיהם ובדבריהם הקרויים אבק כפי שנאמר "הוזהו מתאבק בעפר רגליהם".

◀◀ המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ▶▶

הילולא דצדיקיא

- כט - רבי ידידיה מונסניגו, מו"ס דבר אמת
- א - רבי יוסף שמואל מקראקא
- ב - רבי אהרן קוטלר,
- ראש ישיבת לייקווד
- ג - רבי יוסף דוד
- ד - רבי רפאל כדיר צבאן
- ה - רבי שמואל הלוי אידלס (המהרש"א)
- ו - רבי שמואל ב"ר דניאל פינטו

תולדות כח' חשוון תשע"א

ירושלים	תל אביב	באר שבע
16:11	16:26	16:29
17:23	17:25	17:26
18:02	17:54	17:57

הדלקת נרות
מוצאי שבת
רבינו תם

מעשה שהיה

השם שלך אומר הרבה!

**"ויאמר עשו אל יעקב
הלעיטני נא מן האדם
האדם הזה כי עייף אנכי."
(בראשית כה. ל)**

חכמינו זכרונם לברכה הזהירו בגמרא מסכת יומא (דף פג:) בגדר החיוב של נטילת מים אחרונים' שלאחר הסעודה. חז"ל כל כך הפליגו והחשיבו את הנטילה הזו, עד

שאמרו כי מים אחרונים "הרגו את הנפש".

והגמרא מספרת על כך מעשה נורא: שלשה תנאים מחכמי המשנה: רבי מאיר, רבי יהודה ורבי יוסי נזדמנו לצאת יחד אל הדרך.

דרכו של רבי מאיר, מספרת הגמרא, לבדוק ולהכיר כל אדם ואדם על פי שמו הפרטי, ולעומתו רבי יהודה ורבי יוסי הם לא היו נוהגים לבדוק את האדם על פי שמו. בערב שבת, קודם שפנה היום לערוב, פנו השלשה לעבר בית האכסניא שהיתה במקום. כשהגיעו לבית האכסניא, שאלו אותם: מה שמך? "כידור" - כך אמר להם בעל האכסניא.

אמר רבי מאיר (שהיה כאמור בודק ומכיר האדם על פי שמו): שמע מינא - אדם רשע הוא, שהרי נאמר בפסוק (דברים לב) "כי דור תהפכות המה".

רבי יהודה ורבי יוסי, הפקידו אצל כידור את כיסי מעותיהם שהיו ברשותם, ולעומתם - רבי מאיר לא הפקיד בידו את כיס מעותיו, אלא הלך וטמן את כיס מעותיו בסמוך לקבר אביו של בעל האכסניא.

בשעת לילה, רואה כידור את אביו בחלום האומר לו "בא וקח את כיס המעות שמעל לראשי". בבוקר כשהגיד כידור את דבר החלום לחכמים שהתאכסנו אצלו - ענו לו החכמים כי בחלומות של ליל שבת אין בהם ממש. ומכל מקום - רבי מאיר חשש לעצמו והלך לבית הקברות, שם השגיח על המעות שטמן שם, ועם צאת השבת נטל את המעות וחזר לבית האכסניא.

למחרת השבת, הגיעו אליו שני החכמים רבי יהודה ורבי יוסי וביקשו ממנו את פקדונם שהפקידו אצלו. אך להפתעתם המוחלטת ענה להם "כידור" בחוצפה ובנחישות: "לא היו דברים מעולם"...

כשהגיעו הדברים לאזנו של רבי מאיר, שאל אותם רבי מאיר: "ומדוע לא דייקתם בשמו של בעל האכסניא, אם שם נאה הוא או מוכוער"? והללו השיבו לו בשאלה: "ומדוע לא אמרת לנו שצריך לבדוק את האדם על פי שמו?" ענה להם רבי מאיר:

על אף שאני נוהג לבדוק את האדם על פי שמו, מכל מקום אין זה אלא לענין חששא בלבד, כלומר שעל ידי כך ששמעתי ששמו של בעל האכסניא הוא "כידור" ומיד עלתה במחשבה לפני הכתוב "כי דור תהפכות המה" - אזי לעצמי אחשוש ואזהר מאותו אדם, אולם אינני יכול להחזיקו ככזה ולהציגו בפניכם כאדם שאינו ישר והגון, ולהזהירם שלא תפקידו את כיסי מעותיכם אצלו. נפנו השלשה לעבר רחוב העיר, שם גילו את בעל האכסניא כשהוא מתרועע עם חבריו. כשהביטו לעברו גילו על שפמו שאריות מאכל עדשים שאכל קודם לכן

בביתו. מיד חזרו השלשה לביתו של כידור ואמרו לאשתו: בעלך, ביקש שתחזירי לנו את כיסי המעות שהפקדנו אצלו מערב שבת, והסימן שנתן לנו לומר לך, שהיום הכנת לו בסעודה תבשיל של עדשים...

אשתו של כידור ששמעה את בקשת החכמים ואימתה את הסימן שנתנו לה שלשת החכמים,

שהכינה לבעלה באותו היום תבשיל של עדשים, מיד הלכה למקום המטמון נטלה בידה את כיסי המעות והשיבה אותם לידי החכמים.

כשהגיע כידור לביתו, סיפרה לו אשתו את המקרה שבאו אליה שלשת החכמים וביקשו את פקדונם, ואף נתנו לה סימן ששמעו מפיו שסעדת היום בתבשיל של עדשים. "ומה עשית"? שאל כידור בבהלה. השבתי להם את הפקדון - ענתה אשתו. כששמע כידור שאשתו השיבה להם את הפקדון, קם בחמתו והרג את אשתו.

ועל כך מסיימת הגמרא ואומרת: זהו שאמרו חכמים "מים אחרונים הרגו את הנפש" - שהרי אילו היה כידור מקיים את מצות נטילת מים אחרונים, כפי שתקנו חז"ל והיה מקנח את שפמו,

אזי לא היו יודעים החכמים שבאותו היום סעד בתבשיל של עדשים וכתוצאה מכך לא היתה נהרגת אשתו של כידור, אולם מכיון שזלזל כידור במצוה זו ולא נזהר לקיים את מצות חכמים - בגין כך נתגלגל הדבר ונהרגה אשתו.

בפלפול ערמומי

על פי מעשה זה, כותב הגאון הצדיק רבי ישועה עטייה זצ"ל, בספרו "שערי ישועה" לבאר מדוע ביקש עשיו מיעקב "הלעיטני נא מן האדם האדם הזה" מדוע היה יעקב צריך לשפוך לו את התבשיל לתוך פיו, וכי לא היה יכול עשיו - על אף שהיה עייף באותה שעה - לאכול בידיו?!

אלא ביאור הדבר הוא. שיצחק אבינו ע"ה היה מונע עדשים מביתו, לפי שהיה ידוע וחושש שלא יארע תקלה על ידי העדשים,

שהרי עשיו הרשע בודאי לא היה נזהר בקיום מצות מים אחרונים (והאבות הקדושים, כידוע, קיימו את כל התורה כולה). ולפיכך היה עשיו הרשע תאב ומשתוקק לטעום ולאכול תבשיל של עדשים, והיו העדשים הללו חביבים בעבורו עד כדי כך שהסכים למכור את הבכורה בעבורם.

והנה נזדמן היום שהיה אבלו של אברהם אבינו ע"ה ובישלו בבית האבלים תבשיל של עדשים (שהוא מאכל אבלים). והיה עשיו הרשע מתיירא שמא יעקב לא יתן לו לטעום מן התבשיל - שהיה יעקב מקיים את מצוות אביו - ולכן נתחכם עשיו הרשע ובפלפול ערמומי ביקש מיעקב "הלעיטני נא מן האדם האדם הזה" - כלומר, אינני רוצה לאכול מן העדשים בידי בכדי שלא יתלכלכו ידי ופי, אלא אתה תקח את הקדרה ותשפוך הישר לתוך פי וממילא אין כאן את החשש של קינוח הפה לאחר האכילה, ולא יתגלגל הדבר לסיבת "מים אחרונים הרגו את הנפש".

ועוד פלפל והוסיף על כך עשיו, ואף אם על ידי ההלעטה יארע שפי יתלכלך מן העדשים "מן האדם האדם הזה" הרי בשעה זו אנכי עייף, ודרך העייף להיות אדום וממילא לא יהיה ניכר על פני שאכלתי מן העדשים...

חוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

רוכלי מדנים

דע עוד, דרכילות נקרא אפילו לא אמר בפני הנוגע לו. כגון, האומר בפני חבריו, כך וכך שמעתי על ראובן, שהיה אומר על שמעון, כי דברים כאלו גורמים, אם נשמעו איש מפי איש, לעורר מדנים בין ראובן האומר ובין פלוני הנאמר עליו. (חפץ חיים)

1. מניין שאברהם אבינו קיים גם מצוות שהן "הלכה למשה מסיני"?
2. מניין ידענו שרבקה נביאה היתה?

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

לבסוף היצר הרע יצטרך לעזוב אותנו...

ממנו, מתוך כוונה שיבואו בני אדם אצלם וילמדו אותם תורה. ואם כך, נראה לבאר שלכן סתמו הפלשתים את הבארות ורבו עליה, שהם היו שליחי הבעל דבר שעושה מלחמה נגד המלמד תורה ומנסה למנועו מכך. אבל יצחק אבינו ע"ה, לא נתפעל מהמניעות שעשה הבעל דבר, אלא "וישב יצחק ויחפור בארות המים וכו', ויחפרו באר אחרת וכו', ויחפר באר אחרת". הרי שלא עמד יצחק מעבודתו מחמת כל המניעות אלא המשיך בדרכו, כענין שכתוב (משלי כד טז) "כי שבע יפול צדיק וקם".

והנה אחר שחפרו באר שלישי, כתיב "ולא רבו עליה ויקרא שמו רחובות". ויש לנו ללמוד מזה שאם האדם מתגבר על המניעות שעושה לו היצה"ר, לבסוף יצטרך היצה"ר לעזוב אותו ויוכל לעבוד ה' בהרחבה.

"וישב יצחק ויחפר את בארות המים" (כו. יצ).

יש לנו להבין על מה ולמה מסר יצחק אבינו ע"ה, את נפשו כ"כ לחזור ולחפור את בארות המים שחפר אברהם אבינו ע"ה, ומסר את נפשו לחפור בעצמו עוד בארות, ולא שקט ולא נח עד שהיה לו באר שלא רבו עליה הפלשתים? ונראה לבאר ענין זה על פי דברי הזוה"ק, שהאבות הקדושים חפרו את הבארות בכדי שיוכל כל אחד לשתות

מן המעין

ואילו הם "עניים" וחסר להם מים, ועל כן יצחק כבר איננו בגדר של "עני המהפך בחררה". אבל עתה, כשכבר היה להם מים ושוב רבו עמו רועי גרר, זה הרי סתם רשעות לשמה, ולכן קרא יצחק לבאר "שטנה".

"ויאכל וישת ויקם וילך" (כה. לד)

בדרך רמז נתבאר פסוק זה בספר "עין החיים": תיכף לאכילה ולשתיה קם ללכת בלא ברכה אחרונה. וזהו שסיים: "ויבז עשיו את הבכורה" - אותיות הברכה, שלא ברך את אכילתו. וסמך ליה: "ויהי רעב בארץ" - לרמז מה שאמרו חז"ל בגמרא (ברכות לה): שהאוכל בלא ברכה - כאילו גזול להקדוש ברוך הוא, ועל ידי כך ממעט השפע, ח"ו.

"ותקח רבקה את בגדי עשו... אשר אתה בבית" (כו. טו)

והלא כמה נשים היו לו והוא מפקיד אצל אמו? אלא מסביר רש"י "שהיה בקי במעשיהן, וחשדן".

גם הרשעים טוען הקדוש רבי אלחנן וסרמן הי"ד, מודים, בסופו של דבר, שאיש אשר יש בו יראת שמים ומקיים מצוות ה', הרי הוא איש המעלה. לפיכך עשו אשר לו כמה נשים היכולות לשמור לו בגדיו החמודות, אינו מוסרן אף בידי אחת מהן, משום "שהיה בקי במעשיהן וחשדן", אבל הוא מפקידם אצל אמו הצדקת בלב שקט ובטוח.

הנה כי כן, גם רשעים רואים ויודעים שיראת שמים מעלה היא. אלא שלדעתם מעלה היא ולא יותר.

ואילו שלמה המלך השמיענו, בקהלת, שאין כך הדבר. "את האלהים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם".

פשוטו כמשמעו, יראת שמים היא הקנה מידה לאיכותו של האדם, ומי שאין בו יראת שמים כלל, אינו בכלל אדם אלא כאחד מבעלי החיים.

"ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד" (כו. יג)

טעם נחמד לכפל לשון הכתוב, אודות גדלותו של יצחק, שנכפלה בלשון: "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד". נתפרש בספר "כף החיים":

ללמדנו, שהגדולה הבאה לו לאדם, הרי היא תעמוד ותתמיד, רק אם תבוא הגדולה בהדרגה, מדרגה אחר מדרגה,

לאט לאט. אבל כשתבוא לאדם הגדולה בפעם אחד, ובבת אחת יהא גבוה משכמו ומעלה מכל העם, הן בעיני ממוון והן במילי דשררה ושלטון, הרי שאפשר שגדולתו לא תתמיד.

הן מפני חמת המזיק בעין הרע או מפני כל דבר אחר. ולכן כיון הכתוב באומרו: "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד". כלומר שיצחק אבינו ע"ה,

נעשה גדול וגדלותו עמדה לו לעולם,

מפני שלא באה לו הגדולה בפעם אחת אלא במדרגות, דרגה אחר דרגה. "ויגדל האיש וילך הלוך וגדל". ומשום כך זכה יצחק שגדלותו היתה תמידית, בבחינת: "עד כי גדל מאד".

"ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה" (כו. כא)

קיימא לן, כותב הרב חיד"א בספרו "פני דוד", שעני המהפך בחררה ובא אחר ונטלה ממנו - נקרא רשע. ודעת רש"י שהוא הדין להפקר ולמציאה שהמהפך בה ובא אחר ונטלה ממנו דנקרא רשע. וכתב הר"ן דדוקא "עני" המהפך, אולם עשיר המהפך בחררה ובא אחר ונטלה הימנו אינו נקרא רשע לפי שהעשיר מצוי לו.

והנה בבארות הראשונים שחפר יצחק, אמרו רועי גרר שיצחק "עשיר" הוא

אור הזוהר

"ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד" (כו. לג)

רבי יהודה אמר: בשביל אותה חרדה שהחריד יעקב את יצחק אביו, נענש יעקב בעונש של יוסף, שחרד חרדה כזו בשעה שאמרו לו "זאת מצאנו".

יצחק אמר "מי אפוא", וב"איפה" נענש יעקב שנאמר "איפה הם רואים". ושם נאבד יוסף ונענש יעקב. ואף על פי שהקדוש ברוך הוא הסכים על ידו באותן הברכות, נענש בכל אותו עונש.

(פרשת תולדות דף קמד.)

בדרך אבות

מה נורא עומק הדין

ממעשיהם של צדיקים

“וידבר יעקב נזיד”
(בראשית כה. כט)

וכי דרכו של יעקב
אבינו - איש תם ישב
אהלים - להזיד נזיד?
אלא, כך דרשו רבותינו
במדרש: בא וראה
כמה עבדים ושפחות היו
לו לאביו, וכשהוא בא מבית
המדרש, מוצאן שהן ישינין, אינו

סידור הכסאות

ומה נהדר התיאור המופלא על הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שעליו מסופר שהוא השתדל תמיד שלא להכביד על איש מבני ביתו או מי מתלמידיו ושומעי לקחו. בשנותיו האחרונות, לעת זקנה, כשקשתה עליו ההליכה כדרך כל הארץ, נהגה בתו הרבנית טנדלר שתחי', להציב שורת כסאות, כדי שאביה יתמוך עצמו בהם בעת הליכתו עם קומו ממיטתו בדרכו לשתות את קפה הבוקר שלו ובדרכו לחדר בו נהג ללמוד. מידי בוקר, מצאו בני המשפחה את הכסאות מסודרים כהלכה סביב השולחן, וכל אחד מהם חשב שמישהו אחר מבני המשפחה עשה זאת. אולם לימים התברר כי אותו "בן משפחה" שסידר את הכסאות במקומם, לא היה אחר מאשר רבי משה עצמו, אשר רצה למנוע טרחה מבני המשפחה בהשבת הכסאות למקומם!

הוא יפטר אותו מהעבודה

בספר "מאיר עיני ישראל" מתואר עד כמה נוהר היה ה"חפץ חיים" זצ"ל להזיז את מוצל צילו של פגיעה וצער בכל מאן דהוא. בשעה שהודפסו ספרי ה"משנה ברורה" בוורשא, היה הגאון המחבר בעל ה"חפץ חיים" בעצמו נכנס לבית הדפוס, בכדי להגיה את החלקים שהודפסו כבר. ר' נחמן שלמה גרינשפאן היה מבקר את החפץ חיים לעתים קרובות בבית הדפוס. פעם אחת ראה את החפץ חיים כשהוא במצב של רוגז ומבטו מביע צער וחרון אף, ומפעם לפעם פורץ באנחת כאב, כשהוא מעיין בתדפיסים שזה עתה יצאו מהדפוס. נפנה אליו הרב גרינשפאן והביע את פליאתו, מה גורם לו לרבו של ישראל להצטער כל כך.

הראה לו החפץ חיים את התדפיסים ואמר לו: "העמודים האלה שאני מחזיק ביד, אינם מסודרים כפי הסדר הנכון. המסדר הפך את הסדר וזה גורם לי עגמת נפש מרובה". "הנוק אינו גדול כל כך, ניסה להרגיע אותו הרב גרינשפאן, שכן אפשר לסדר את העמודים מחדש".

השיב לו החפץ חיים בתמיחה:

"האם חושבת אתה שאני חושש מההזק שנגרם לי?! חס ושלום! אני חושש - והחשש הוא קרוב לוודאי! - שבעל הדפוס כשיוודע לו שמסדר הדפים בבית הדפוס שלו אינו יודע לסדרם כראוי, הוא יפטר אותי מהעבודה. והוא הרי אב לילדים רכים שצריך לפרנסתם,

ומהיכן איפוא אקח עצה שהעני הזה לא יזקק ממה שקרה כאן... הרי להעלים את הדבר מעיני בעל הדפוס, זה גם אסור?!...ולא נתקררה דעתו, עד שבעל הדפוס הבטיח לו בתקיעת כף שלא יאונה למסדר כל רע בגין מה שקרה..."

רוצה להרגיש ולהצהיב [=להכעיס] את אחד מהן שישמשו אותו, אלא הוא עומד ומבשל לעצמו... יעקב אבינו שגילם בדמותו את מידת האמת, התמימות - השלימות בעבודת ה', לימד אותנו פרק נכבד בהלכות דרך ארץ, עד כמה יש לנו להשגיח שלא לצער ולהכביד על זולתנו, גם כשהם עבדיו שכל תפקידם הוא לשמש אותו. הרגשה דקה ועדינה יותר, אנו מוצאים אצל חכמינו וזכרונם לברכה מכפי שמסופר במכילתא (פרשה יח):

"כבר היה רבי ישמעאל ורבי שמעון יוצאים ליהרג, אמר לו רבי שמעון לרבי ישמעאל: רבי! לבי יוצא שאיני יודע על מה אני נהרג. אמר לו רבי ישמעאל לרבי שמעון:

מימך בא אדם אצלך לדין או לשאלה ועכבתו, עד שתהא שותה כוסך ונועל סנדלך או עוטף טליתך? אמרה תורה אם ענה תענה, אחד עיניו מרובה ואחד עיניו מועט. אמר לו: נחמתני רבי."

מכאן נלמד - אומר הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל בספרו דעת תורה - מה נורא עומק הדין! אם על עינו מועט כזה של המתנה מועטת, כבר עומדים באזהרה ועונש של "והרגתי אתכם בחרב" רח"ל. היאך יהיה בעיני גדול יותר! הנה כי כן, כמה מן הזהירות צריך אדם בכל רגע לפקח על מעשיו שלא לגרום צער כלשהו לחבירו. והיה רבי ירוחם מעורר בדברים נוקבים חדרי בטן, את הטעון תיקון גם בזמנינו. וכך הוא מעיר: "ומזה שהדלת לחדרי אינני נועלה בפני כל הבא אלי, ואעפ"י שזה גורם לי כמה ביטול בזמן, וכמה מחוסר סדר בעבודתי. אבל לא אוכל לראות באכזריות היתירה הנגרמת לבהורים שימתינו עלי כמה שעות בחינם, ורבה ההשתחחה בזה. ובזמנינו שנוהגים לסדר חדרי המתנה, שם יחכו אנשים הצריכים לראות את האיש, ופעמים צריכים אמנם לשבת שם זמן די רב, דומה לי שעוברים הם בזה על לאו ד"לא תענון".

אנשי אמונה תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

קידוש שמו יתברך

ליד העיר מוגאדור עמד בית מלון, שהיה בבעלותו של ערבי מאלג'יריה. מעסק זה היה שואב אותו אלג'ירי את פרנסתו בשפע. לימים כאשר מערכת היחסים בין מרוקו ואלג'יריה התקררה ונעשתה חשדנית, הועלו חשדות מסוימים כלפי בעל בית המלון, עד שהשלטונות הורו לו לסגור את שערי המלון. אותו אדם שהכיר בערכו וקדושתו של הצדיק, הגיע ביום ההילולא של רבי חיים פינטו הגדול זיע"א עם אשתו אל קברו של הצדיק, ושם התפלל ליד הקבר, וביקש שיוחזר לו הרשיון להפעיל את בית

המלון. הוא לא הסתפק בתפילתו העצמית אלא גם ביקש מהיהודים שלידי הציון הקדוש, שיתפללו עבורו, וכמו שה' עושה נס ליהודים, כך יעשה נס גם עם הערבים. והנה כבר למחרת היום, הגיע אליו מכתב מאת השלטונות, בו מודיעים לו כי הוא היחיד, שלו ניתן רשיון להפעיל בית מלון במקום זה, ומלוננו יישאר תמיד פתוח. למכתב היה מצורף העתק רשיון להפעלת בית מלון. כמובן שהשמחה הגדולה ששרתה בביתו של בעל המלון פרצה את כל הגבולות ובאותו יום נתקדש שמו של השם יתברך גם בקרב כל העמים שבכל הסביבה.